

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 — kr.
Félévre 5 " —
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " —
Egyes szám ára 4 kr.

Felolvasó szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Négy hasabos petit sorért 5 kr. Nagyobb hirdetésnél s többzetű hirdetések alkú szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-felrakás külön beiktatásért 30 kr.

A városatya-választás.

Debreczen, decz. 13.

(k.) Három nap még és újra az urnák előtt fog állani Debreczen sz. kir. város közönségének egy része. A kérelhetlen halál két kiváló tagját döntötte sirba pártunknak a lefolyt esztendő alatt, M é n e s András és J e n e y József, azok közül, akik a törvényhatósági bizottság közgyűlésében vannak hivatalba szólva a város és a polgárság java felett s annak előmozdítása érdekében munkálkodni.

E két kiváló férfiú helyét kell betölteni a csütörtökön végbemenendő választások által. A kormánypart ezelőtt évekkal a városi bizottságra is rátette a kezét és tüzzel-vassal, tyukkal-kalácscsal egyaránt igyekezett mindenkit kiszorítani onnan, aki nem toltta kormány és a főispán szekerét. Beláthatatlan károk származtak ebből. A mi pártunk mintha nem vette volna észre a ravasz fondorlatot, egyedül a város érdekét nézve igen sok embert bebocsátott a városi bizottságba, aki nem közülünk való volt s egyszerre ott voltunk, hogy feláldozott a városi törvényhatósági bizottság a

pártpolitikai és hatalmi érdekeknek mindent.

Tavaly azonban felébredtünk az álomból 48 választott bizottsági tag közül 36-an jutottak be olyanok, akik a mi pártunkhoz tartoznak: másként is folyik azóta a városházán minden, megérzik az ellenőrzés, ami maga a hatalom. — Nem szabad engednünk most sem, bármilyen tiszteletreméltó férfiakat állítanak is a mi pártunk jelöltjei ellen.

Vigyázzunk uraim, ismét lépcsőnek akarják egyesek a kormányparton felhasználni a bizottsági tagságot. A Péterfián a kormánypart jelöltje C s i k y Lajos theol. tanár. Ennek a jelölésnek az az a célja, hogy beválasztván a bizottságba, meg legyen választható az A n d a h á z y-S z i l á g y i n t é z e t g o n d n o k i á l l á s á r a, mely tisztet csak biz. tag töltheti be. Olyan férfiakat válasszunk, akiknek nem a sáp, de a város érdeke az első és egyedüli törekvése.

A Péterfián pártunk jelöltje **Gombos Ferencz**, a C s a p ó-utcán **Szinay Gyula** orsz. képviselő: aki igaz hiva pártunknak, az csak e két

férfiura fog szavazni s meg vagyunk győződve, hogy le is fog szavazni, mert mindennél elsőbb a város érdeke, ez a két férfi pedig azt viseli szívében. Egység az erő, széthúzás a bukás. Buknunk pedig nem szabad, tiltja ezt és serkentessen a győzelemre elhunyt kiváló tagjaink M é n e s András és J e n e y József emlékezte!

Ugy legyen!

BELFÖLD.

A függetlenségi és 48-as párt Kossuth Ferencz elnöklete alatt hétfőn d. u. 6 órakor körhelyiségben értekezletet tart.

A magyar általános polgári törvénykönyv tervezetét szerkesztő bizottság pénteken, e hó 10-én tartotta meg Erdély Sándor igazságügyminiszter elnöklésével e heti ülést, melyen dr. Zsögöd Benő terjesztette elő a szerkesztésre bízott családügyi fejezeteknek: a házastársak személyes jogviszonyának és a házassági vagyonjognak alapelvei vázlatát. A miniszter a végül, hogy a szerkesztés munkája a nyilvánosság ellenőrzése és szakkörök folytonos közreműködése mellett történjék, lehetővé tette, hogy a szerkesztő-bizottság jegyzőkönyvei nyilvánosságra hozassanak. Legutóbb pedig a miniszter ugyanezzel a céllal a jegyzőkönyvek egy-egy példányát megküldötte a kir. kuriának, az összes kir. tábláknak, törvényszékeknek és járásbíróságoknak azzal, hogy kívánatosnak tartja, hogy a bíróságok tagjai a felmerült kérdésekhez akár az iroda-

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

A vetélytársak.

— A Debreczen tárczaja. —
Irta: **Bogdán Bella**

Helén kisasszonyunk úgy két év előtt Vass László urral olyan kis flirtje volt. Legalább én azt hiszem, hogy így nevezik azt az udvarlást, melyet a férfi nem vesz komolyan. Nem tartott soká, talán hat hétig, aztán egyszerre vége volt. Helén kisasszony még szorgalmasabb volt az irodában és még kevesebbet járt sétálni, de otthon szép derült arczzal nézte a dolgokat. Lehet, hogy ezt azért is tette, mert az anyja mindig ellene volt Vass Lászlónak.

— Mondom neked, Vassnak pénz kell, sok pénz, a csinosok itt nem számít, hidd el csak bolondit, hidd el. Én hallgatom, de hogy ez az ur pénzt akar, az bizonyos.

Helén akkor, azon a bizonyos hat héten nem sokat törődött beteges édes anyja zsörtölődéseivel. Mikor előtte állt a tükör és a tükörből olyan sugárzó arczu, csillogzó szemű szép leány nevetett reá!

Az után a hét után pedig ugyis mindegy volt és reggel nyolcz órakor esendesen elment a hivatalba, este megőit, vacsorázott és azután olvasott és lefeküdt. Így, mint látni, mi sem változott a kisasszony életében és anyja lassan elfelejtette azt a bizonyos bankhivatalnokot; Helén is elfelejtette a mint látszik és így minden rendén volt.

Helén kisasszonytól sok gondja mellett nem is lehetett egyebet várni. Havi 50 forintból magát és anyját eltartani nem olyan könnyű, pedig Helén olyan sikkes, jól álló ruhákat viselt, hogy rendszeren megkérdezték — hol varratja . . . Az 50 forint mintha csak szaporodnék az ő kezében, igaz tehát, hogy ügyes volt, de azért mégis jó lett volna többet keresni.

— Anyus, mit szólnál, ha én is bankot kaphatnék?

— Bolond beszéd. Oda érettségi kell, örülj, hogy a biztosításnál vagy.

— Azt hiszem tudják rólam, hogy ügyes vagyok. Három éve dolgozom itt, minden munkát reám bíznak, hátha mégis valami előkelőbb helyre juthatnék?

— Mondom, fiam, oda érettségi kell!

És így ment ez mindennap. A hivatalnok kisasszonyok mindig jobb, szebb álláson járt az esze, de mindenütt, mint egy kegyetlen szörny elállta útját az érettségi. Igen, ha protekciójára lenne! Mert hiszen ügyes, erti a dolgát, jobban könyvel a férfiaknál és ezt tudja is és mégis itt kell maradnia . . .

Igazán azt hiszem, Vass László emléke végkép letűnt, legalább az ábrándozó leányok nem igen gyötrik magukat a becsvágygyal, mikor úgy is elég jut nekik abból a másik gyötrelomból, a mit a poéták megírnak, megírtak és mégis marad róla írni való öröktől-örökre.

Helén tehát józan leány volt és mikor egyszer véletlenül meglátta Vass Lászlót, nem

sápadt el, nem volt dühös, hanem nyájasan viszonzta köszönését.

Vass aztán hozzá szegődött és beszéltek mint két jó ismerős, két kollega.

Vass László nem volt rossz ember csak léha, — Annyira léha, hogy még ilyeneket is mondott:

— Milyen csinos! — igazán.

— Igazán? Pedig hát annyi a bajom!

— Ugyan, ilyen szép kis lánynak?

— Ne bosszantson kérem. Hiszen tudhatja, hogy Biztosító keveset fizet és sok dolgot ad.

Vass a lány arczába nézett.

— Ilyen okos lánynak nem is való az a buta intézet. Miért nem jön hozzánk!

Helén fellelegzett.

— Kellek is én oda! Van is nekem érettsé-
ségim,

— Persze . . . persze . . . hanem azért mégis felvesznek hozzánk néhány ügyes lányt és nem nézik nagyon szigorúan bizonyítványukat.

— Ah! — sóhajtott a leány izgatottan ha ön tehetne értem valamit ha olyan szives lenne.

— Hát hogyne:

A kapunál voltak. A gáz fénye élesen világítottá meg a leány karsu, szinte elegáns alakját. Fehér pettyes batiszt claire ruhája hasonlított a selyemhez és könnyedén simult lányos természetéhez. Az egész gyerek olyan illatos, csinos volt, hogy Vass a bucsúra nyujtott kis svéd kesztyűs kezét hirtelen megcsó

lom után, akár közvetlenül a bizottság vezető tagjához, Lányi Bertalan miniszteri tanácsoshoz beküldendő munkálatokban hozzászóljanak.

A véderő bizottság pénteki ülésén erdekes jelenet játszódott le. Az ujonczmegajánlasi törvény letárgyalása után Tóth János képviselő kérdést intézett Fejérváry honvédelmi miniszterhez, hogy úgy, miként más évben, nem tartja-e sürgősnek az ujonczmegajánlasi törvény letárgyalását a Házban ebben az évben is, annyival is inkább, mert az ujonczozási munkálatok már márczius elején megkezdődnek. A honvédelmi miniszter egész komolyan kezdett felelni, hogy igen is sürgősnek tartja ez évben is, a midőn a bizottság tagjai, a kik észrevették, hogy Tóth János kérdése hova vergál, hangos hahotára fakadtak. Fejérváry nem hagyta magát zavarni, hanem kijelenté, hogy igenis januárban már tárgyalatni fogja s fenyegetőleg mondá Tóth Jánosnak: »Jöhét még olyan idő, a midőn a függetlenségi párt tagjai nagyon szívesen szavaznák meg az ujonczokat!»

— Oh igen, kegyelmes uram — viszonzá hirtelen Tóth János, — mihelyest az önálló magyar hadsereg részére fogjátok azt kérni.

A kormány és mi.

Mit akar a kormány azzal a törvényjavaslattal, melyet benyújtott az örendelkezés terén?

Fenn akarja tartani a status quot egy magyar törvényvel, holott ennek fentartása Ausztriától függ; tehát a magyar törvény végrehajtása nem tőlünk függ, de az idegentől.

Mit akar azzal elérni, hogy az örendelkezési jog ily módon való alkalmazásával megsejtsék a 67-es törvényt, mely létezik alapja?

Talán azt akarja bebizonyítani, hogy a 67-es törvény megtartásával többé kormányozni nem lehet.

Ha ez a célja akkor bölcsen cselekedett; vizsgálódjék abban a tudatban, hogy nagy hibákat nagy bevallások követik; csak hogy a jelen esetben a nagy bevallás új hiba s a tenyállás követeléseinek meg nem felel.

Csak két dolog volt hasznos a 67-es tör-

vényekben: az egyik az, hogy megszűnnek a közös ügyek, ha megszűnik Ausztriában a teljes (tehát a parlamentaris) alkotmányosság; a másik az, hogy ha az időhöz kötött vám és kereskedelmi szerződés a lejárat ideje előtt meg nem köthető, az ország viszályeri a közgazdasági téren teljes örendelkezési jogát és felállíthatja a vámsorompókat.

Most a törvény által kijelölt feltételt arra, hogy közös ügyek létezenek, úgy szegi meg a kormány, hogy a közösügyeket fenntartja, bár tudja, hogy Ausztriában a császárparagrafusai lesznek fenntarthatók; azt pedig senki sem állíthatja, hogy császári rendeletekkel való kormányzás parlamentaris teljes alkotmányosság.

A törvény által kimondott örendelkezési jogot pedig úgy szegi meg a kormány, hogy e jognál fogva tart fenn oly szerződést mely megszűnt, még pedig akkor mondja ki fenntartását, mikor még sejtelve sincs arról, hogy Ausztria is hozzájárul-e?

A kormány nehéz helyzetbe jutott, mert tulságos ügyeskedésből vagy ügyetlenkedésből halogatta a határozatot, mely végre a körmé- re égett; és most nem az ő hibái és mulasztásai sodorják állításai szerint bajba az országot hanem a mi elentalásunk, melyet kifejtünk azért, hogy elveink megvalósuljanak, az ország törvényei megtartassanak és ki ne hivassék a vámháboru, melyet senki sem kívánhat.

Valóban, messzemenő követelés az, hogy inkább mi mondjunk le harmincz éves elveinkről, vagy legalább is ezeknek megvalósíthatásáról, és mi mondjunk le azon követeléseinkről, hogy tartassék meg a törvény; mi nyugodjunk bele, hogy hibás lépéssel provokáltassék a vámháboru Ausztriával, tegyük meg mind ezt csak azért, hogy alkalma legyen a kormánynak törvényellenesen eljárni, és ideje legyen tovább kínálkozni Ausztriának.

Vajjon nem helyesebb követelés-e a mi részünkről az, hogy a kormány maradjon meg saját alapján és hajtsa végre a 67-es törvényeket, keressen kibontakozást törvényes formában, és ne sodorja veszelybe az országot.

A mit tőlünk követel a kormány, az lehetetlen, és a mit mi követelünk a kormánytól, az törvénytörés és gyakorlatilag helyes.

Melyik fél álljon el tehát követelésétől? Ha nem lesz törvény a javaslatból, az

ország egy nagy törvénytörtéstől, az alkotmányosság elcsavarásától, s a vámháboru vesztélyétől meg lesz mentve.

Mi lehet, hogy ez esetben teljesen alkotmányellenes rendeleti utra tér a kormány, de ez is vívmány lesz, mert bebizonyul, hogy csak öakény következhetik a 67-es alapon, mihelyt a 67-es törvényeknek a házára nézve előnyös részeit alkalmazni kellene.

Lehet-e ennél nagyobb igazolása pártunk harmincz éves állásfoglalásának?

A pénzügyi bizottságban kimutattam, hogy álláspontunk elfogadása az országot minden megrázkódtatástól megmenti, azt beláthatja minden elfogulatlan gondolkozásu ember, ne vádoljon tehát senki azzal, hogy mi rosszul védelmezzük az ország jogait és törvényeit, mert a vád csakis a vádolókat éri, s ha baj van, a vádolók hibája, mulasztása és vétke.

Kossuth Ferencz.

A helyzethez.

— Bndapesti levél. —

decz. 12.

A képviselőházban pár napig pihentetik az önálló rendelkezés nagyfontosságú kérdését. A pénzügyi bizottság jelentését hétfőn terjesztik be s a plenumban való tárgyalását alkalmasint a csütörtöki ülés nadirendjére tűzik. Addig véget ér a munkástörvény tárgyalása s megkezdődik a magyar állam gazdasági önállóságáért és függetlenségéért az erős küzdelem. Egyik oldalon a közjogi ellenzék, a másik oldalon a roppant kormánypárti többség, meg a neki segédkező két 67-es ellenzéki csoport. Ezek mellett a nyers fizikai erő, a közjogi ellenzék mellett pedig az igazság, a törvény, a jog és a nemzet legszentebb érdeke.

Mint hogy a függetlenségi párt föllétlenül követeli a tökéletes gazdasági függetlenségnek törvényben való kimondását, nem elégedhetik meg semmiféle kijelentéssel bármely oldalról történjék is az. Nem tulajdonít különös fontosságot a Horanszky-féle módosítványnak, melyet a pénzügyi bizottság ülésén Gullinert terjesztett elő s melyet a miniszterelnök elfogadott, mert ez csak másodrendű kérdésre vonatkozik. Am elégedjék meg ezzel a nemzeti

Másnap aztán olyan könnyen ment minden. Helén figyelmetlen volt, a gorombaságot nem hallgatta el és ment, de többen is mentek, talán öten, mind csinos, fehér kezű sikkes leányok... a fergeteg még dult az intézet örült,

Az öreg asszony nem szólt semmit; minek? most már úgy is késő, Helén pedig elment az ismerős bankhoz, de ott elutasították... Nincs hely, semmi üresedés, »Vass biztatta«... Vass? hisz az is megy!

S Heén kezdett kevesebbet bizni ama csók erejében. Nagyon elhagyott volt és igen hangosan kopogtatott ajtaján a nyomor. Hivatal sehol, még egy iczi-piczi irodácska sem, de himezni való a: akad e! Helén leült a ráma mellé és keresett naponkint 80 krajczárt... Kora reggeltől késő estig.

Este, késő este volt, mikor hazavitté a munkát. A korai hó finom pelyhekben szálligózott és a leány fáékonyan húzódt össze könnyü kabátjában.

Ah, gondolta csak megegyezzen visszamehetnék az irodába. Holnap megkísértem talán visszavesznek; hiszen szerettek nem volt ellenem panasz; igen holnap elmegyek az igazgatóhoz, kell, hogy befogadjanak. S emlékében feltűnt a keskeny irodában a fehér ernaes lámpa, a főnök hangja, az egész kedves élet és a jólét szinte kényelem, mely, őt és beteg anyját környezte. Igen, ismételte, holnap megkísértem.

Egész elgondolkodott és észre sem vette két régi barátját, a kik szembé jöttek vele. Tolla kalapjukban és meleg gallérisaikban elegáns, finom asszonyoknak tetszeltek és a

kolta és szemében ott állt a kérdés: »Emlékszel edes?!

A leány mámorosan nyitott be az anyjához.

— Anyus, ez a Vass mégis derék ur ember.

— Igazán? És mióta?

— Mindig. Te szidtat, én csak hagyatlak, de az egy kedves, jó fiu...

— Csak hagyatl szidni! Es rá gondoltál midüg — felelt az öreg asszony boszusan — hát ennyire bolond vagy! Mondom, hogy nem törődik veled, hát nem tudod, viszonya van annak, az egész világ tele van hírével.

— A leány elöemult egyidőre.

— Lehet — szólt később — de azért hozzám jó és kedves, képzeld, be akar protegalni a bankjába.

Az öreg gyanakodva nézett föl.

— Mondtam már, nem törődik veled és engem hagyj vele békén. Fiam, szorgalmas légy. Kell a pénz! — szólt hirtelen aggodalommal, rateve nehéz kezét a lány selyem puha hajára.

A leány nem felelt finom ajkai összeszortultak. Le ken átsuhant egy régi emlék egy percnyi rövid és mégis örökké tartó üdv... az a napsugaras perc, mikor egyszer egyetlen egyszer a férfi ajka érintette az övét. S egy perczre ellökte magától a nyugodt, a józan okosságot, az álmatlan éjjelek sóvárgása felébredt benne. Ki mondja, hgyy feledett, ki, hogy a férfi feledte őt. Az az első, az az utolsó csók örök kapos közöttük és a leány tiszta lelke hitt ebben a tiszta csokban...

A Biztosítónál, de még az előkelő ban-

kornál is rossz idők jártak. Valami gonosz, szürke lidércz megnyomorgatta kissé a gazdagokat és a nagyokkal bukott a szegény, a kicsiny is. Gonosz fergetegek röpültek végig az aranyhalmazok felett és vilaggá röpítették javarészüket.

De az aranyról sok szegény egzisztencia is elsodródott. Ürültek mindenütt a hivatalok, csak Helén nem látott mindaból semmit. Szeme előtt a szerelmes férfi állott és annak igérete, »segitek magán!«

A Bizt sitónál rosszul bántak a hivatalnokokkal, a szegény leányokkal gorombáskodtak is. Mehet a kinek nem tetszik! ez volt a kurta jelszó.

Heének nem tettett. S felip a véletlen, felig talán más, összehozta Vassal.

— Kérem, — esdekelt — váltsa be igéretét.

— Hát csakugyan megvállik attól az intézetétől — kérde Vass szokatlanul komolyan ez egyszer és fontoskodva.

Még melyet is lélegzett utána, mint a ki éppen most fog valami igazán nagy dologba.

— Szeretnék nagyon...

— Jól van! Ne féljen, okvetlen behozom — tört ki Vassból nagy hirtelen az elhatározás. — Már hónap beszélek a főnökkel. Bizhatik igéretemben szép Helén! Az állást megkapja... Bátran mehet onnan.

Helén halásan nyújtotta felé kezét.

Az isten áldja meg — rebogte — haragudtam magára, de most vége, oh de jó lesz, kevesebb munka, több fizetés, urak leszünk... Köszönöm!

párt s örvendezzen ennek a vívmánynak, melynek jelentőségét hangos kürtszóval hirdeti most a szövetségbe verődött pártok lapjaik a függetlenségi párt álláspontján ez teljességgel semmit sem változtat. Megmarad szilárdul ama követelések mellett, miket tisztán és világosan kifejtett a pénzügyi bizottság mai ülésében K o s s u t h Ferencz, ki először a párt közjogi elveinek alapjáról, másodsor a törvények világos intézkedéseinek megdönthetetlen igazságából és harmadszor az ország anyagi érdekeinek szempontjából bizonyította be a kormány javaslatának tarthatatlanságát és a függetlenség föltétlen kimondásának parancsoló szükségét.

Mit hozhattak, mit hoztak föl Kossuth Ferencz, Justh Gyula és Komjáthy Béla súlyos érvei elleneben? Megpróbálkoztak ezekkel a szánalmas kishitűséggel, melynek a pénzügyminiszter volt szószólója. Megpróbálkoztak ezekkel az agyfajrt ravaszkodással, melynek Tisza Kalmán a nagymestere. És úgy állították oda az országot, a nemzetet, mint valami nyomozott koldust, ki arra van kárthatva, hogy legelkeseredettebb ellensége előtt magát meg-alazza s tőle alamszót könyörögjön. Hát csak odáig jutottunk a közönséges kormányzás hosszú harmincz esztendeje alatt, hogy most ép ennek a harmincz esztendő szerkesztésére a bajnokai állítják pellengére a nemzetet, hirdetvén róla, hogy gyöngé, tehetetlen, gyáva és a maga lábain megállani nem képes? És ilyen bizonyítványt állítván ki a magyar államról, így készülnek az Ausztriával való szövetség megújítására. Hát nem valóságos fölbiztatása ez az osztrákoknak arra, hogy csináljanak velünk a mit akarnak, mert az ő kegyelmök nélkül megélni képesek nem vagyunk?

Az egész nemzet becsületes, hazafias és önzéletes közvéleménye felháborodással tiltakozhatik az olyan beszédek ellen, mint a minők ma a pénzügyi bizottságban a kormány és pártja részéről elhangzottak.

A függetlenségi párt nem a kishitűséget, nem a gyávaságot, nem a szolgálai megadást hirdeti, hanem az erőt, az önbizalmat, a nemzeti karaktert ama tulajdonságait, melyek mellett nemzetünk ezer esztendő tenger-viszontagságai közt is fentartotta a hazát és megőrlalmazta az alkotmányt. A kormány mereven elzárkózik a legnemzetibb törekvések elől.

kis elnyagolt külsejű munkásnő ijedten riadt vissza a találkozás előtt. De már késő volt, azok észrevették és hangosan üdvözölték.

— Hová mégy? kérdé az egyik, egy magas kaczer nézésű leány.

Helén zavartan halgatott.

— Hat nem kaptál többé irodát? — kérdezte a másik — kissé szánakozva nézve végig a leányon.

— Nem!

— Nagyon szomorúan hangzott ez a nem.

— Ne busulj! Férfi is a'ig kap — mondták. — Ismered Vass Lászlót? Látnod ennek érettségje van és hat évig volt egy bankban és most menyágyra örült, hogy bejuthatott hozzánk. A te helyeden van, de azt hiszem, valamivel nagyobb fizetéssel.

A leányok sietősen bucsúztak: késő volt. Helén haza ment. Nem is gondolkozott, csak furesánál talált mindent. Mintha valami büzös mocsár terjedne előtte és abba bele kéne dobnia mindent; önbecsülést ember-társait — és azt ez egy, azt a büvös édes tiszta csókot. . . .

Leeresztett fővel ment és nem vette észre, mint kerüli el egy elegánsur. . . . Hogyne Kompromitáló az, kalapot emelni egy lombos kabátu, elkéselt, csomagot cipelő kis munkásleánynak. Főképpen ha az ember előbb az udvarlója volt neki, később a pártfogója vagy mi je és végül a vetélytársa. Vass László félre nézett, mert ő nem volt rossz ember, nem . . .

Csak a végszükség esetén hajlandó megszerzeni a magyar államnak a gazdasági függetlenségét, mert ezt végzetes veszedelmeknek hirdeti. A pénzügyi bizottság ülésén elhangzott miniszteri nyilatkozatok után már senkinek sem lehet kétsége abban, hogy a kormány az önálló törvényes rendelkezés jogát csak a mostani állapotok végleges fentartására akarja érvényesíteni. Ezek a nyilatkozatok bizvást kiabrándíthatnak minden hiszékeny lelket és megerősíthetik a függetlenségi eszmék híveit nemes elhatározásukban.

A bekövetkező súlyos válságokkal való rémitgetések is haszontalanok, mert a függetlenségi pártot az a meggyőződés hatja át, hogy az állam gazdasági függetlensége ép a válságos nyomorúságok szakadatlan folyamát szüntető meg. A kormányparti sajtó egy részének ép oly oktalán, mint durva támadásai pedig csak fokozzák a függetlenségi párt harcizkedvét, valamint, hogy a perfid gyanúsítások és rágalmozások még jobban tömörítik a párt összes erejét annak a céljának a megvalósítására, mely magában foglalja a függetlenségi párt programjának egyik sarkalatos, egyik alapvető eszméjét.

Az első állomáson, a bizottsági tárgyaláson már túl van a kormányjavaslat. De ez még keveset jelent. A közjogi ellenzék csak ezután fejt ki ersjét. Küzdelmét a nemzet általános várakozása kíséri. Jól tudja ezt is. Annál nagyobb odaadással és annál teljesebb elszántsággal fog harcolni.

A dualizmus hívei csalódnak, ha azt hiszik, hogy fizikai erejük túlsúlya előtt meghátrálnak a párt, mely tisztában lehet meghátrálásának rá néve igazán végzetes következményeivel. A nemzeti párt am gyakorolja az önfeladózás erényét. Meg is kapta ennek jutalmát ma a miniszterelnök elismerő nyilatkozatában. A függetlenségi pártból affele önfeladózás a képzelhető legnagyobb oktalanság és egyúttal a maga hagyományos elveinek valóságos megtagadása lenne.

Világos tehát, hogy a függetlenségi párt nem is alkudhatik, a mint hogy nem is alkuszik, hanem harcolnia kell, a mint hogy harcolni is fog.

KÜLFÖLD.

A helyzet Ausztriában. Gautsch báró szomáaton kihallgatáson volt a királynál. Ma még megjelenik a német haladópart kommunikéje. Ami a kormányuk a pártokkal szemben való további állásfoglalását illeti, arról most még keveset lehet tudni. A lengyelek klubbjában tegnap kijelentette Jaworski, hogy a kormányba a pártnak kell lengyel minisztert kiküldenie, ez mit sem változtat a pártnak a többséggel és előbbi pártokkal szemben elfoglalt álláspontján, sőt a célja csak az, hogy a lengyel miniszter ellenőrizze Galiczia kormányzását, így tehát rövid idő múlva varhatz Dziedaszycki grófnak miniszterré való kineveztetése. Jaworski Bécsben marad az ünnepekre is, hogy szükség esetén bármikor egybehívassa a jobboldal parlamenti bizottságát. AN. Fr. esti lapja szerint Pininski lesz a lengyel miniszter.

IRODALOM

A szabadságharc képcarnoka. Jókai, Rákosi, Bródy Sándor 1200 képet gyűjtöttek össze 1848--49-ről. Ezekhez irtak meg a legjelesebb írók közreműködésével — a dicsőséges idők gyönyörű történetét. Ilyen formán 48—49-nek a legteljesebb, legkimerítőbb könyve ez, amely »1848« czimen most albumalaku igen csinos füzetekben jelenik meg. Az eddig megjelent 3 füzetből százezer példány fogyott el eddig, ami arra vall, nem lesz magyar ember, aki meg ne szerezze szabadságharcunk e bibliáját. A szerkesztők, kiadók abban állapodtak meg, hogy a diszmű 30 füzetben teljes lesz minden körülmények között és ha mégis többet adnának, akkor kötelezik magukat azt ingyen adni a vevőknek. Így a teljes munka 9 frt lesz és egy krral sem több. 30

kros füzetekben is kapható minden könyvkereskedésben. Képes, bőséges tájékoztatót e lap minden előfizetőjének ingyen ad és kérésére küld a helyi könyvkereskedő vagy a kiadó: Révai testv. irod. r. t. Bpsten (váci-ut)

A Vasárnapi Ujság december 12-iki száma 25 képpel s a következő tartalommal jelent meg: »A két Bolyai« (arczképekkel és képpel) Bedőhazy Jánostól »Madách Imre ifjusága.« Irta Palágyi Monyhért (Kimmach László rajzaival.) Regénytár: »Árpád és Habzburg, vagy a király kegyelele.« Ünnepi költemény a multról és jelenről. A magyar nép számára írta Vikár Béla (Kimmach László rajzaival.) »Hirek asszonyok: Maintenon asszony« (képpel.) »A magyar viseletek története« (képpel, Nemes Mihály rajzai után.) »A Jókai magyar gőzös elsüljedése« (Paur Géza rajzaival.) »A rab asszony.« Kiss József költeménye (Grünvald Béla rajzával.) »Kiss József költeményeinek diszkiadása« (Kiss József arczképeivel.) »A műcarnokból« (képekkel Lotz, Spányik, Hary, Innocent, Hegedüs festményei után.) »A Bohémek alakjai az operaszínházban« (képekkel Kalmár fényképei után. Irodalom és művészet. Közintézetek, egyletek, Sakkjáték és képtalány, Egyveleg. stb. rendes heti rovatok. »A Vasárnapi Ujság« előfizetési ára negyedévre 2 frt. a »Politikai Ujdonságok«-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában, (Budapest IV. egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a »Képes Néplap«, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára félfévre csak 1 frt 20 kr.

A huszadik esztendő. Január 1 én nagy napja lesz legkedveltebb szépirodalmi lapunknak az Ország Világnak. Ezen a napon kezdi meg 20-dik évfolyamát, hogy a jövőben is, a mint az addig 19 esztendeig történt úgy barátja legyen nagy és előkelő olvasó közönségének. Mert hogy az Ország Vitag e két évtizeden keresztül legelőkelőbb szépirodalmi lapjaink közé küzdötte fel magát, azt csakis a magyar olvasó közönség szeretetének és pártfogásának köszönheti. Nagy dolog volt felvenni a harcot a külföldről beözönlő ujságokkal s még nagyobb munka volt e külföldi lapok helyett a magyar ujságot megszerettetni a közönséggel. A támadás sikerült s most az O. V. abban az örvendetes helyzetben van, hogy hétről-hétre a legpompásabb képek kíséretében a magyar irodalom jeleseitől közölhet verseket és novellákat. Az ujság kiadó hivatala Hold u. 7. sz. a. van s mindenkinek szíveren küld mutatványszámot, hogy meggyőződhessenek e sorok igazságáról. Előfizetési ára negyedévre 2 frt, aki most előfizet, megkapja a karácsonyi diszes számot s a karácsonyi ajándékot, naptári részszel ellátott irodalmi almanacht. Melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe ez ujságot, a melynél kedvesebb karácsonyi ajándékot adni bajos dolog.

TARKA ÉLET.

Lucza napja.

— Nepszokások és babonák. —

Lucza napja egyike az év azon napjainak, mikor különböző régi, a mindennapitól egészen eltérő, különös szokásoknak és babonáknak hódol az egyszerű nép. Egyik-másik ősrégi hagyomány ugyan lassankint feledésbe kezd menni, de a legnagyobb rész még mindig talál hívókra és hű követőkre.

Lucza napját hazánk északnyugati vidékén egyes helyeken az asszonyneq valóságos ünnepnapnak tartja. Mint minden vásár és ünnepnap előtt, ugy e nap előestéjén is mihelyt besötétedik, abbahagyják rendes napi munkájukat: a fonást némelyek szerint azért, hogy jó kenderök teremjen a jövő évben, mások szerint pedig azért, hogy Sz. Lucza meg ne haragudjon rájuk. Mert ha valaki fonna, akkor Sz. Lucza megszámlálhatatlan mennyiségű orsót dobna a szobába, melyeket az illetőnek tele kellene fonnia, mit ha nem tenne, elvinné az ördögök királya.

A Lucza-nap előestéje a gyermekek leg-
rsmesebb estéje. Borzalom fogja el őket, valahányszor e nevet emlegetni hajják. A szülő

már hetekkel azelőtt e névvel izeszti rossz gyermekét, a gyermek pedig, hogy ez este minden bajtől meg legyen óva, kedvében jár mindenkinék, csak hogy »luczának« ne legyen oka rá megharagudnia. Ugyanis e nap előestéjén a gyermekek remei, »luczak« maskarak járnak kelnek az utcán, izesztő ábrázattal, borzadályt keltő ruhában, lánczot esőrtetve, ostorral, vesszővel kezökben. Egyik-másik házba is betérnek, hol gyermekek vannak, hogy jó utra terítsék őket. Ha a gyermekek jók és szépen tudnak imádkozni, megajándékozzák őket, a rosszakat pedig megfenyítik.

E nem éppen szívesen látott vendégek érkezésének zajára nemcsak gyerek, hanem még a szolgálóserg is, ha csak teheti, kétségbeesett jajkiáltások között menekül valamely buyóhelyre, hogy meg ne találják, mert a szolgálónak is kijut a vesszőajándékból.

Mint hogy Lucza napján a nap már-már a legkisebb ívet írja le az égboltozaton, azért járja uton-útfélen a nap rövid tartamát kifejező eme szólás-mondás: »Sz. Lucza nappal rövid a nappal.«

E napon a babonás nép a szarvasmarháknak, kakasnak és gunarnak foghagyományoztat ad, kenyerbe tevé, hogy erősek legyenek, a kakasak meg azért is, hogy ne hagyja magát elmszni más kakas által a házi tyúkoktól.

Az előtt Lucza napján este a csordás minden ház előtt kürtölt, a honnan nyarom marhat hajtottak legelőre, a miért is aztán penz, vagy az oldalán lógó butykosba palinka jart ki neki. Tavozása előtt egy fűzfavesszőt adott át, hogy Szent György napján ezzel hajtsák ki a marhat.

Lucza napján veszi kezdetét azon a németek által a »tizenkét éj«-nek nevezett s karácsonyig terjedő időszak, a mikor egyesek különféle babonák segítségével részint valamely bajnak elejét venni, részint kíváncsiságukat kielégíteni, részint a jövőt megtudni akarják.

Régi időben ezen napokban minden gazdaszony az asztal alatt tartotta a mozsarat tele gabonával, mellyel ezen idő alatt a szarvasmarhákat etette, még pedig úgy, hogy a mozsarból kivett magot kűnn az udvaron egy abranches közzé szórta, de nagyon vigyázott, hogy egy se jusson az abrancheson kívül, annak jeleül, hogy a szarvasmarha egész éven át összeharagot s egy se menjen mashova tojást lerakni.

A nephit azt tartja, a ki az éjjeli mise alatt a boszorkányokat akarja meglátni, — nem említve az ismeretes luczaszeket — tegyen felre Lucza napjától kezdve karácsonyig mindennap egy darab fat és karácsony éjjelen mikor már az egész háznép éjjeli misére tavozott, fűtsön be vele a kemencebe. Az éjjeli mise megkezdése után a község összes boszorkányai egybegyűlnek abban a házban s minden egyes hoz magával valamit, mind-gyik mást mást, a mi a kalacsütéshez szükséges. Mikor már valamennyien együtt vannak, hozzafognak a sütéshez. A munka gyorsan halad, mert mire az éjjeli mise véget ér a kalacsnak keszen kel le ni. A kalacsot abban a kemencében sütik, melybe az a bizonyos haando befűtött.

Ez mindent lát a sarokból, a mit a boszorkányok mivelnek, de mukkannia sem szabad. Még vege sincs az éjjeli misének s a boszorkányok már elkészültek a kalacsütéssel. Hónak alá fogva a kalacsot, tavoznak a házba. De a boszorkányismerő ne szóljon senki fiának, mit látott az éjjeli mise alatt, mert jaj neki a dühös boszorkányok széjjeltepik.

Az eladó leány meg Lucza napján este almit tesz a vízbe s ezen vízzel karácsony este megmozdít, hogy az éjjeli mise után megtudja, ki lesz a jövődőlője.

A felnőt leányok ezen »tizenkét éj« alatt nagy szorongalommal és óvatossággal fonnak, mert ha majd férjhezmennek, fehérneműket azon fonállal kell megvarrniok melyet a »tizenkét éj« alatt fontak.

A gazda pedig a Lucza napjától karácsonyig uralkodó időjárást figyeli meg s abból jósol, milyen idő lesz a jövő évben. Nagyon el van terjedve az a szokás, hogy naponként

szaraz sőt tesznek dióhéjba és kiteszik a letevőre, a mely a napon a só nedves lesz, jövőre azon napnak megfelelő hónapra rossz, esős időjárás jósolnak.

Ha valaki a »tizenkét éj« alatt kalapot, fazekat, vagy tepsit tesz az asztalra, azt mondják, hogy a vakond nagyon fog turni a következő évben. Ha pedig gyermeket ültetnek az asztalra, vart kap. A ki olyan vászonból visel fehérneműt, melyet a »tizenkét éj« alatt fontak, azt senki sem tudja megbabonázni. Némelyek szerint Lucza napjától karácsonyig nem szabad hüvelyes veteményeket főzni, gyomorbajt kap jövő esztendőben, a ki abból eszik.

Színház.

Három előadásról.

Cziterás. Konti kedves melódiája operettét adtak szombaton este. Ez idényben e öször került színiro teljesen új szereposztással. Meglátszott az egész előadás menetén, hogy keveset törődtek azzal a szereplők, mert nem ment az olyan egyöntetűen, összevagoan, mint kellett volna. Békéssy Pabó cziterást adta és szépen énekel, ugyszintén F. Kállay is, ki kelem-sen csengő hangjával és ügyes játékaival aratott tapsokat. Elismerőleg kell szólnunk Sernőzy Zseniről, kinek énekparthijai igen jól sikerültek. E ég szép terjedelmű hangjával kedvesen énekel és pajzánul játszott. Jól festett különösen a 2. felvonásban. Karacs Imre kiválóan énekel az ő mély bariton hangján; a szerepbeni elődei nem sokban állottak felette, ha csak Németh József nem gondoltunk vissza. A két titkos rendőr szerepét Szentes és Beczkő játszották; mindkettő nagyon mulatságos figura volt. Maszkjuk különösen jól sikerült. Sokszor kellett megismételniök a kuplékat. Nem hagyhatjuk azonban szó nélkül Sziklay játékát. Sajnáljuk, hogy éppen ő az, ki gyakran elragadtatja magát és egész estén át a karzati publikumnak játszik. Ezek azután háttas is a sok rossz vicezért. Kü önösen nagyon iziéstelen volt a 2. felvonásban az, mikor Lócsareknéval énekelve és tánczolva kivonulnak a színpadról; ez nem a debreczeni színházba való, még kisebb vidéki színpadon sem válnék be. Néha azonban játszott a földszinti és páholy közönségnek is es akkor élvezni is lehetett. Publikum szép számmal. A zenekar jól működött, a fő érdem Zsóje Mrszky karmestert illeti, kinek ugyan-csak erősen kellett dirigálni.

Diplomás kisasszonyok. A Két Kohnhoz hasonló lakomany. Azt azonban mindenestre jól tette az igazgatóság, hogy ha már előadatta jó megkékezeruzáta a darabot, mely telve van trágárságokkal. Így hat esek a felét kaptuk annak, a mit a szerző megírt. Igaz, hogy mulatságos, vannak benne jó részletek is, de megsem kellen minden vasárnap delután nyítele bohózatokat adni. Legalább minden második héten adnának elő egy-egy hazai történelmi darabot, ugys nagyon ritkan vannak ezek most a műsoron. Mert a vasárnap közönségnek is megvannak a maga igényei es mi kötelességet velünk teljesíteni, mikor erre figyelmeztetjük az igazgatóságot; Es hiszük is, hogy a mi derek igazgatóink befogja latni figyelmeztetésünk helyességét. A szereplők igyekeztek ha nem is jó de megfelelő alakítást nyújtani. Sziklay igen jó volt, nem ulozott annyit, mint előző este. A nyugalomba vonult ideges, majd pedig mulatni, szórakozni vagyó kereskedő szerep pompásan alakította. Sernőzy a doktor szerepében ügyeskedett. Az oroszlan-szelidítő mulatságos szerep Rubas adta. Sikkes volt Kallay mint cirku-zhölgy. Lócsarekné pedig az ő jó humorával gondoskodott a neve ni valórol. Kiss Irén az egyetem tanárt alakította a tole meg-zokott művészetel. Ő meg a le jelentkejelenebb szerepből is tud kitűnő alakítást csinálni, mint tegnap is tapasztaltuk. Szentes, Tanna y Szabó Irma(jogasz) Fenyéri epizod szerepekben jók voltak. A szereplőknek bőven kijutott a tapsból, még nyílt színen is sok tapsot kaptak.

Angyal Bandi. Két év óta nem láttuk Fekly Miklós érdekes népszínművet. Tiszay Dezső bucsuzott el benne társulatával es azóta végképpen lekerült a repertoírról, mignem eszébe jutott az igazgatóságnak előadatta es egy meglehetősen élvezetes estét szerzett a színházat majdnem zsufolóság megtöltő közönségnek. Feleleveníti a szerző a régi romantikai világot az ő híres betyár a l a k j a i v a l. Es ezt jól esett nekünk végig nézni, es végig élvezni, sokkal jobban mint a Diplomás kisasszonyokat. A szereplők mind nagy igyekezzet fejték ki, hogy az előadás minél jobb, gördülékenyebb legyen. Es ez sikerült is. Had a y oly kitűnő betyár vezér volt a melyet már régen nem láttunk. Hatásosan es nagy drámai erővel játszott, úgy hogy a gyöngéd szívűeknek nem egyszer könyet csalt szemökbe. A közönség folyton tapsolta; nagyon sikerült estéje volt. Tűzről pattant manyeske volt Kállay, népdalait igazi érzéssel énekelte az ő búbajos hangjával. Nagyon sikerült alakítást nyújtott Sziklay, ki a pusztai kocsmáros szerepét adta. Karacs es Békéssy igazán szívesen szólóan daloltak. Szathmáry Árpád pedig művészi sikereinek számát egygyel újból gazdagította. Színpadunkon talán még soha sem adták e szerepet ily művészi esen. Csupa természetesség, minden szava minden mozdulata igaz. Igen tetszet a kis Léva y J., ki a felszolgáló Pista gyereket adta nagyon ügyesen es bátran. Fenyéri, Szabó Irma, Halmi, Püspöky, Szentes, mind részesei az előadás sikerének.

(Sch. M.)

Távirat.

Munkások tüntetése.

Budapest, decz. 13. A »Debr« ered. táv Tegnapi déutánra a szociálista vezérektől felbujtított munkások több helyen tiltakozó gyűlést tartottak a fővárosban, a képviselőházban éppen tárgyalás alatt levő mezőgazdasági munkásokról szóló törvényjavaslat ellen. Előzetes megbeszélés szerint a gyűlések d. u. 5 ó. végződtek s ekkor valamennyi gyűlés tagjai az Andrássy ut felé tartottak s ott legalább 10000 en öszeverődtek mielőtt még a rendőrség meg akadályozhatta volna csoportosulásokat. Az Andrássy uton aztán izgatott dalokat énekelve lármáztak a vagyonosok es Darányi miniszter ellen, mire a rendőrség négy felől tamadott rájuk úgy hogy alig tudtak elmene-külni. A rendőrség 70 munkást letartóztatott, mire a csend nagy nehezen helyreállt.

Ujdonságok.

* Lapunkat újévig díjtalanul küldjük meg mindazoknak, kik kiadóhivatalunkat akár levelezőlapon, akár szóbeli megkezeséssel — a cím pontos megjelölése mellett — értesítik.

* Kinevezés. A király Ő felsége az igazságügyi miniszter előterjesztése folytán Schlachta Jenőt a debreczeni kir. ítélőtáblához berndelt bírósági aljegyzőt a fehértompai kir. törvényszékhez albiróvá nevezte ki.

* Az orvosgyógyszerész egyesület felolvasása. Az orvos-gyógyszerész egyesület tagjai bizonyára örömmel láttak, hogy az általok tervbe vett felolvasások iránt nagyobb érdeklődést tanúsított a közönség. A második felolvasás a városi nagy tanácstermet mily intelligens, főleg hölgyekből álló elég szép szemű közönség töltötte meg. Két fontos, a mindennapi életben gyakorta előforduló esetről tartottak felolvasást. Elsőnek dr. Balkányi Ede tb. főorvos ker, orvos, orvgyi karunk ezen általában elősmert kiváló tehetségű tagja a b a l e s e t e k n e l l ő f o r d u l ó e l s ő s e g e l y r ő l o l v a s o t t e l. Érdekes-n, szakszerűen kidolgozott felolvasásban megösmertette a közönséget azokkal a teendőkkel, miket a baleseteknél végezniök kell míg az orvos megjelenik. A háromnegyed óráig tartó, mindvégig figyelemmel meghalgotott, nagy

gonddal kidolgozott hasznos felolvasást végeztetül a halgateság éljenekkel és tapsokkal mondott köszönetet felolvasónak.

Ezután dr. Szentpály Benő ker, orvos, az orvosi karnak másik jeles tagja a legaktuálisabb tárgyról, — a járványokról s az ezekkel szemben követendő óvintézkedésekről tartott egy mindvégig figyelemmel meghallgatott tanulmányos felolvasást. A közönség a tanulmányos figyelemmel megírt felolvasást tapsokkal jutalmazta. Hisszük, hogy ezután mindig nagyobb közönség hallgatja végig ezeket a felolvasásokat.

* **Csokonai ünnepély** folyt le szombaton délután a városháza nagy termében. A tevékenységéről általánosan ismert főiskolai magy. irod. önképző társulat tartotta ekkor Csokonai emlékének ünnepélyét szép szöveg és intelligens közönség jelenlétében. Ma hozzá vagyunk szokva, hogy főiskolánk a derék ifjainak működéséről elismerőleg szóljunk, de nem pusztán a jóindulat téteti ezt velünk, hanem azon nemes ambíció és buzgóság látása, melyről minden egyes alkalomnak meggyőződünk. Ha hű referensek akarunk lenni, úgy nem lenne egyéb tenni valónk, mint a program összes számaint külön kiemelni s egyik szereplőt jobban megdicsérni, mint a másikat, mivel a maga nemében mind jó volt. Sőt a hol a tehetség csekélyebb fokával találkozunk, ott pótolta ezt a törekvés és a jóakarát, a mi így működvelői előadásnál már magában is elég volna. Mint sajnálatos eseményt megemlíthetjük, hogy a program annyiban változást szenvedett, hogy a megnyitó beszédet közbe jött betegsége miatt Ferencz Gyula akadémiánk ékesen szóló tanára, kinek beszéde gyönyörködni már előre, hogy úgy mondjuk — készültünk, — nem tarthatta meg s helyette a kör elnöke nyitotta meg az ünnepélyt. Az ünnepély műsora közben a megnyitón kívül a következő volt: 1. Athánai eke hó. 2. Előadja a főiskolai Énekkar. 3. Megnyitó beszéd. 4. Csokonai emlékének. 5. Alalmi költemény. Irta Kun Bela, szavaltá Tripsó Sandor. 6. A reményhez. Előadja a főiskolai Énekkar. 7. Komoly szavak. Tartotta Török Vincze. 8. Fuvola játékok. Előadta Jakó Gyula. 9. Késő vágy. Dr. Horváth Akostól. Előadta a főiskolai Énekkar. 10. Felolvasás. Tartotta Sipos Bela. 11. Acsikó örök külföldi. Előadta a főiskolai Énekkar. 12. Leánykére. Vig szavalt. Tartotta Maklár Papp Ernő. 13. Pusztai életem. Zimaytól. Előadta a főiskolai Énekkar. A publicum valamennyit a legnagyobb tetszéssel fogadta s az ünnepély végevel a részt vett nagyszámú közönség a legnagyobb megelégedés és dicséret nyilvánítás közben oszlott szét.

* **A b-ujvárosi új ev. ref. lelkész.** A balmazújvárosi ev. ref. magyar egyház üresedésben levő első osztályú lelkészi állomását meghívás útján tölti be s a foltó hó 9-én tartott egyháztanácsi gyűlésen Biber József eszteromi lelkész egyházmegyei jegyző meghívását mondta ki. A szükséges törvényszerű lépések az esperesi hivatal útján már megtették. Általános az öröm nagy egyházközségünk tagjai közt a kitűnő szónok és nagy tudományú ifjú lelkész megayerése felett, kinek egyhaugy meghívása bizonyos.

* **Díjnokck gyűlése.** Az országos díjnok egyetel nyugdíjintéze ének debreczeni fiók egytélétegnap délután fel 3 órakor a Hungaria I. emeletében tartott közgyűlésén a Budapestről ez alkalommal leérkezett főelnök Davarvasy Rezső, s titkár Lécső Elemér, a helybeli díjnok egyetel Márk Endre ügyvéd, alelnök Szombati István, h. főjegyző Iklódy János, pénztárnok Debreczeni Aladár, orvos dr. Hütter Károly s számos egyeteli tag jelenlétében intéztettek el azon ügyek, melyek az egyeteltova haladását megakadályozták. Ülés kezdetével Márk Endre meleg szavakkal üdvözölte a központi elnököt a díjnokok ügyében, ily ennyire buzgólkodásáért s készségért, melyet zajos eljenzerek kövtek s miután Davarvasy

Rezső ur viszont köszönetét fejezte, felhívja az egyeteli tagurakat, panaszaik nyíltan előadására az egyetelben előállott akadályok elhárítására, melyek minden tekintetben örvedetesen teljesen orvoslást nyertek, fel lett hiva a választmány a havi rendes választmányi ülésre, hol ezután azonnal eljötözé az ilyen tagok által beadott panaszokat, felszólamlásokat. Az egyeteli tag urak közkiáuatára az egyetel éledésére s növekedésére Dr. Hütter Károly orvos melé meg Dr. Bruckner Ernőt is megválasztották adamátio folytan egyeteli orvosul, aki ezen működésére az azonnal kijelölt hármastagu bizottság által fel is kertes. Miután a felmerült intézmények az egyeteli tag urak kívánságai szerint teljesen elintéztet nyertek, Márk Endre felszólította az egyeteli tagokat, tagdíjait pontos befizetésére, öszszeretartásra, egyetertésre, amidő ezen szives jelenlétet Davarvasy központi elnök hosszan tartó beszédével megkeszönve Márk Endre ügyvéd urnak, az ülés az elnök urak zajos eljenzetéssel 7 óra felé veget ért. A gyűés után az egyeteli tag urak a központi elnök ur jelenlétére az Angol királyóben kis társas mulatságra gyűttek össze, a melynek esteli 11 óra fele a pesti vonat indultakor lett vége, hova Davarvasy Rezső elnököt számos tag kíséerte.

* **Párbaj végtárgyalás.** Mint már megírtuk, Debreczenben a párbajok hazájában e hó 22-én tartja meg a kir. törvényszék a végtárgyalást Szathmáry Zoltán a nagyváradi Szabadság szellemes s szerkesztője és Fittler Jenő a D. Ellenőr főmunkatársa közt lefolyt párbajgyűben, melyet vádoltak és elharcz folyománya kpen igenerős feltetelek mellett vityak, mely párvialad Szathmáry Zoltán súlyos es Fittler Jenő könnyebb megsérülésével végződött. Szathmáry Zoltán, aki felett két másik párbajért csak nemrégiben moadtott ítéletet a debreczeni törvényszék, e tárgyaláson Dr. Benedek János a neves poéta-ügyvéd, Debreczen híres fiatal kriminológja fogja védeni.

* **A Zion egyeteli tagok szives figyelmebe.** Az alapszabályok rendelkezése értelmében az 1898. évre érvényes választási listajstromot január hó folyaman kell összeállítani. E listajstromba fel nem vehetők a rendes tagok közül azok, kik decz. 31-ig 3 frtot meghaladó járulékkal, a parttagok közül pedig azok, kik az első felévi tagsági díjjal vannak hátralekban. Tekintettel arra, hogy a felterjesztett új alapszabály beérkezése után a választások nyomban meg fognak ejtetni s hogy különösen a rendes tagok érdeke, hogy az orvosok választásánál szavazatukat a legérvényesíthessék, ezennel felhivatnak, hogy hátralekoss tartozásukat f. hó 31-éig kiegyenlíteni sziveskedjenek, nehogy a választási listajstromból kihagyassanak. — Az előjáróság.

* **Dalstély.** A Debreczeni munkás dal egyetel 1897 évi december 26-án. karácsony másodnapján, a „Margit“ Földi diszteremben Keler Sandor egyeteli karnagy vezetése mellett Kis Béla zenekara közreműködésével táncszézzel egybekötött zártkörű dalstélyt rendez, melynek misona a következő: 1. „Talpra magyar“ Huber. 2. „Házunk előtt“ Dankó P. s többek. 3. „Kurucz dalok“ magán tenor sóló Nagy Andás ref. kántor ur által. 4. Lehullott a rező nyarfa levele“ Huber. 5. „Rakóczy induló“ Huber. zenekísérettel. Kéretük az előadandó darabot csendben meghallgatni. Kezdeté este 9 órakor. Belépti-díj személyenként 60 kr. Előre váltott jegy 50 kr. Alapító és pártoló tagok szabadjegyeiket használhatják. A szabadjegy 2 személyre érvényes. Feülfizetések köszönettel vétetnek. Jegyek előre válthatók Kurian Gyula óras üztelében (főpacz) és este a pénztárnál. Az 1898 évre pártoló tagok aláírás a pénztárnál elfogadtatik.

* **Felolvasás az István gőzmalom munkásainak egyesületében.** Dr. Benedek János szombaton tartotta meg az István gőzmalom társulat munkásainak önk. es segélyző körében pompásan sikerült felolvasást. — A felolvasó estélyen megjelent szép számú kortárokon kívül jelen voltak: Mayer Emil nejjével, Lewitter Miksa irodafőnök, Cziffer

Nándor gőzm. könyvvezető nejjével, Tikos Imre gőzm. pénztárnok, id. Benedek Sándor m. kir. adóellenőr, Benedek Árpád gőzm. tisztviselő nejjével, Mayer Jenő stb. A felolvasó valóban megérdemelné, hogy aranszajú szt. Jánosnak hívnák, oly szépen és elragadóan ecsetelte a „Boldogságot“, hogy azon rövid felőráig az összes jelen voltak boldognak érezték magukat. (A pompásan sikerült művet legközelebb közöljük.) Az elnökség a felolvasás alkalmából az alábbi sorokat küldte be: Nem m u l a s z t h a t j u k e l a kedves felolvasónak — társadalmunk ezen igazán hasznos tagjának munkáskörünk nevében őszinte köszönetünket e helyen is nyilvánítani és azon reményünknek kifejezést adni, hogy a munkaok iránt tanúsított jóindulatát és meleg érdeklődését maskor is kegyes leend ilyen alakban érvényesíteni. — Hozza Isten mielőbb körünkbe, mi igaz, hogy nem csinálunk nagy reklámot, csendben és szerényen haladunk, — hogy is mondja Arany János: „Földi ember kevéssel megéri, vágyait ha kevesebbire méri.“ Tisztelettel a munkáskör elnöksége.

* **Halálozások.** A következő gyászjelentéseket vettük: Mely fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejthetetlen s faradhatatlan jó nőnek, páratlan jó gyermeknek, ádott jó emlékü rokonnak néh. ifj. Ujváry Józsefné sz. Anyok Julianna asszonynak e hó 12-én éjjeli 1 órakor életének 25. boldog házasságának 5-ik évében történt csendes elhunytát. Kedves halottunk hűt. tetemei f. hó 14-én d. u. 2 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint Nyil u. 3042 sz. háztól a nagytemplomban tartandó gyászima után a Péterfiái temetőbe örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre rokonaikat, jó ismerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen 1897 decz. hó 12. Bánatos férje: ifj. Ujváry József. Bánatos szülei: Annok Károly nejjével Kiss Juliannával. Testvérei: Anyok Károly nejjével Oáh Erzsébettel, József. Nász: id. Ujváry József és neje Jakó Julianna és számos közeli rokonok nevében is. — Áldás és béke hamvaira. — Mely fájdalommal tudatjuk felejthetetlen jó férjem, hű testvér, vóm és sógorinak B. Tóth Lajos városi tisztviselőnek élte 44. boldog házassága 21-ik évében történt csendes elhunytát. Kedves halottunk földi részai f. hó 15-én d. u. 2 órakor, Péterfia u. 888. házunktól fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint, a háznál tartandó rövid ima után a Kossuth u. temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Vegtisztességtételre rokonaikat, ismerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Bánatos neje: B. Toth Lajosné Derecskey Julianna. Testvérei: özv. Böör Ferenczné, B. Toth Julianna gyermekeivel: Kálmán, Juliska, László, Margit és nevelt fia Böör Ferenc. B. Toth Mária, férje Szabó Józseffel. Anyósa: özv. Derecskey Józsefné. Sógora: Derecskey Lajos nejjével; Derecskey József nejjével; Derecskey Károly nejjével; Derecskey Imre; özv. Szarka Bertalanné. Mindkét temetést Gabauer tem. int. rendezi.

Ifj. Kovacs S. lapunk mai számában foglalt hirdetére ez uton is felhívjuk olvasóink figyelmét,

TANÜGY

Levél.

gróf Zichy Jenő urhoz.

Az Alvilágból, hol nemcsak az elkárhozott lelkek sülnék az örök tűzön, de az okori bölcsék is sétálgatnak a kies mezőzón, szellemes társalgással töltvén el idejüket, a következő levelet vettük az első alvilági postafordultával:

Kegyelmes ur!

„Engedje meg, hogy az én szegény „Böcs Nathan“-om ügyében, mely 1779-ben oly esetmény volt, hogy azon évben négy jogos kiadás és isten tudja hány jogtalan utánnomást érmeg, egy szerény szót intézhessenek önhöz.

„Már mikor a magyar vallas- és közoktatásügyi miniszterium f. évi december elsejei 24 száma megjelent, s idős, mint minden

poklra való ördög praktikája mekküldetett kárörömmel nyitotta rám az ajtót a véo Gvadányi, lovas generális és lobogtatván é lapot, így förmédt rám makrapipája mögöl:

„No német, ezt faggyuzd meg! Wlassics kitiltotta náthás Nathánodat a magyar közepiskolákból. O vasd!”

„Ezzel markomba nyomta a „Hivatalos Közlöny” című lapot, és vidáman dudorászva ezt a nótát: „Schiller, Lessing, Göthe, Börne bar az oldaluk kitörne!” elpengett.

„Nem akartam szememnek hinni: engem ki Magyarországnak mit sem vétettem, dobnak ki az iskolákból? ennyire visszasülvedt Magyarország a barbarizmusban? Vagy talán elkésereedett ellenfelem Götte szuperintendens vagy Klotz tanár tamadt fel s vaskalapopapokat uszita rám? Vagy tán a miniszter papi befolyásoknak enged? Vagy tán a bukaresti jelenetekre van kitalás, hogy humanizmustól es toleranciától c-epegeő dramám kitiltatik?”

„Fölkerestem a „Hivatalos Közlöny” 456. lapján a darabomról szóló ukázt s ott ezt olvastam:

„A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a következő című könyvet:

„Nathan der Weise, von Gotthold Ephraim Lessing. Magyarazta dr. Deme Győző Nagyvárad 1896. Pauker Daniel kiadása” közepiskolák használatára 1897. évi 2904. eln. sz. rendeletével nem engedélyezte, mivel a bíráló által kimutatott fogyatkozásokban szenved és mivel e műnek közepiskolákban való olvastatását különben sem tartja korszerűnek.”

Gvadányinak igaza volt; nem vágyok korszerű Wlassicsnak. Megsemmisítő csapás! Nem érték a közel-ti magasabb erkölcsstanhoz csak a közönségeshez, tehát kiestem kegyeitől. Ezt azonban meg elviseltem volna, de hogy nevem után két tanár olyan tudatlan bírálatot és ellenbírálatot oly alacsony szintvonalon álló kofalkodást írjon, ez erősebb csapás volt.

„Ma hallom aztán, hogy Wlassics tegnap Execlenciáddal szemben egyszerűen letagadta, hogy nem igaz az egész dolog. Ugyilátszik hát, hogy engem tettek lúva ezzel a hivatalos közlönnel s itt nvomatott külön Belzeub és fia nyomdájában egy példány és nem Budapesten Wodianer és fiaiban.

„Kérem tehát Execlenciádat, nyomozza ki, igaz-e, hogy ilyen hivatalos közlöny létezik, annak 23 száma és ennek 456 lapja is letezik a fenebb hivatkozott tartalommal, mert ha ez létezik, akkor Wlassics miniszter Execlenciádnak valótlanul alított, ami kissé mégis csak erős dolog.

„Engem különben a dolog teljességgel nem bánt, mert mar az nekem mindegy, olvasak-e a magyar diákok a Nathánt vagy sem. Ellenkezőleg, egészen logikusnak találom, hogy én, kinek egész életem szegény becsületességben s a közbecsületért folytatott adáz harcban telt el, kitiltatom az oly iskolákból, hol behatólk tehetnek érettségi vizsgát.

„Mert ugyanazon lap 453 lapján olvasom a t. miniszter ur 66.661./895 sz. rendeletét, melyben az egyik felső kereskedelmi iskola negy halgatójának kik éjnek idején az iskola igazgatói irodájába behatoltak, hogy ott az írásbeli feladatokat megszerezzék (mi bajosan mehetett újabb behatolás nélkül), a miniszter megengedi, hogy vizsgát tegyenek.

E bizonyítványok blankettáin tudvalevőleg azon megjegyzésnek is ott kell lenni, hogy nevezett tanulók „erkölcsi magaviselete a fennálló szabályoknak megfelelő” volt.

A hol tehát az ejeli behatolás az iskolai szabályoknak megfelelő, ott nincs mit keresnem. Köszönöm a t. miniszter urnak, hogy engem kitiltott az ilyen iskolából, en nem voltam soha behatólk.

„Kérem tolmácsolja igaz köszönetemet a t. miniszter urnak s fogadja halas tiszteletét igaz rokonlelkü hívének, ki maradok:

Gotthold Ephraim Lessing.

A tanári kör közgyűlése.

Debreczen, decz. 13

A debreczeni tanári kör e hó 11-én tartotta má-odik rendes gyűlését, a melyen a tagok nagy számmal vettek részt és a melyen fontos tárgyak kerültek napirendre.

Még a gyűlés megnyitása előtt megragadta az alkalmat D ó c z i I m r e elnök, hogy megemlékezzék a piarista rend f. hó 8-an lefolyt jubileumáról meleg hangon üdvözölje a piarista rendet és a rendnek a körböz tartozó tagjait és lendületes szavakban mellassa a tanítórendnek a magyar kultúra és hazafiúság terén szerzett érdemeit.

Az üdvözlő beszédet C s e r h a l m y József piarista gimn. igazgató köszönte meg a maga és rendársai nevében.

A napirend első tárgyalul szolgál azon jelentés, melyet az 1898. évi orsz. tanár egyesületi közgyűlés előkészítésére kiküldött bizottság terjesztett a gyűlés elé. A jelentésben foglalt javaslatokat a kör mind magáévá tette és e szerint a következő határozatokat mondta ki:

1. A kör értesíti Debreczen sz. kir. városa tanácsát, hogy az orsz. középisk. tanár egyesület f. é. jul. 4-én Győrött tartott közgyűlése köszönettel elfogadta a tanács szives meghívását és elhatározta, hogy Debreczenben tartja jövő évi közgyűlését, fölkéri tehát a kör a városi tanácsot, hogy sziveskedjék a maga kebeléből egy több tagu bizottságot kiküldeni, mely a körnek e célra már megválasztott bizottságával egyetértve, megkezdendé a közgyűlés előkészítéséhez szükséges munkálatokat, így megalakítaná a debreczeni társadalom minden rétegére kiterjedő rendező nagy bizottságot; az előkészítéssel foglalkozó e közös bizottságnak idejekorán való egybehívásáról szintén a városi tanács lesz szives gondoskodni.

2. A kör felkéri Géresi Kálmán főigazgató és Joó István egyházk. felügyelő urakat, mint tanügyi vezérferfiakat, hogy a városi tanács és a tanári kör tagjaiból alakulandó előkészítő bizottság működésében sziveskedjenek résztvenni.

3. A kör kiküld egy Géresi Kálmán, Dóczy Imre, Cserhalmy József és Fazekas Sándor igazgatókból álló szerkesztő bizottságot és felkéri Sinka Sándort, hogy a szerkesztő bizottság közreműködésével írjon egy Debreczen történeti és kulturális fontosságát feltüntető, a város nevezetességeit ismertető, 40—50 lapra terjedő füzetet.

4. A kör fölkéri Dóczy Imrét, hogy mint a kör elnöke, felolvasással vegyen részt az orsz. közgyűlés tárgysorozatában.

Majd dr. G u l y á s István tartott felolvasást „A magyar nyelvtan a középisk. alsó osztályában” czimén. — Az értékes pedagógiai tapasztalatokra fektetett, nagy gondtal kidolgozott tanulmány számos módszertani hibát tesz szóvá, melyek a magyar grammatika tanítása folyamán szoktak előfordulni, de főképp azon kérdéssel foglalkozik, kell-e az I. és II. oszt. gimn. vagy realisk. tanulóknak nyelvtant adnunk a kezébe? Szerinte legjobb volna, ha a tanuló minden nyelvtani szabályt csak az elemzésből vezetne be a így nyelvtani kézikönyvre egyáltalában nem szorulna. Minthogy azonban ez ideális kívánság, legyen a tanuló kezében rendszeres nyelvtan, de abból csak azt a szabályt tanolja meg, a melylyel elemzés után már megismerkedett.

A tanúságos felolvasás élénk vitát vont maga után.

A fölvetett kérdésekhez hozzászóltak: Dóczy Gedeon felsőbb leányisk. igazgató, Géresi Kálmán tank. főg., Kardos Albert főrealisk., Starek Andor piarista gimn. tanár és Dóczy Imre a kör elnöke, majd maga az előadó élt a vi-zonválasz jogával.

D ó c z y Gedeon elismeréssel adózik a felolvasónak, s indítványozza, hogy propra-czióit a kör tegye magáévá.

G é r e s i Kálmán a maga tapasztalásából néhány ténnyt akar felemlíteni, az egyik az, hogy a gyermekek az elemiből olyan kevés ismeretet hoznak, hogy nem képesek

az I. II. osztály tananyagát követni; a másik pedig az, hogy a tanár sokat mulat egy tárgynál, a minek okát ő is abban találja, amiben az előadó t. i. a tanárok gyakorlatának hiányában.

K a r d o s Albert köszönetét fejezi ki előadónak, de kénytelen megjegyezni, hogy olyan feltevésekből indult ki, amelyeket ő sohasem tapasztalt, mint pl. hogy a III. osztályban is analizál a tanár. továbbá, hogy a tankönyvből felolvastatja az elemzést, mielőtt maga elemezne. Ezek ellen ő maga is a leg- elesebben szükségesnek tartja kikélni, de ezeket a hibákat oly szórványosoknak tartja, hogy abból oly messzemenő következtetéseket vonni sem tartja lehetségesnek. Pl. az, hogy a módszeres nyelvtan megalázó a tanárra, ez nem áll, mert amint Kálmár Elek mondja, csak arra való, hogy a tanár ennél rosszabb módszert ne használjon. Ő igenis fontos dolognak tartja azt, amin az előadó átsiklott, hogy soha a kezdő és oklevél nélküli, sőt nem szaktanár. Ezért ő azt a propra-cziót nem fogadja el, hogy vegyük ki a tanuló kezéből a módszeres nyelvtant.

S t a r k Andor a főhibát abban látja, amit már Géresi hngsúlyozott, hogy az elemiből nem jönnek kellő alapismerettel a tanulók. Másik baj a sok tankönyvnek sok mindenfele definicziója.

D ó c z y Imre üdvözli az előadót a komoly s az iskolára nagyfontosságú tárgy előhozásáért, mert itt annyi a hiba, hogy az egy bizonyos intenczióval fellépő előadásban mind elő nem hozható. Ezért az előadó azt a kérdést akarta kihegyezni, vajjon kell-e az alsó két osztályban magyar nyelvtan, vagy nem? Végeredményben ő is az utóbbihoz hajlik, de a magyar közepiskola mai állapotában 60—70 tanuló mellett teljes indukcióval ezelt érní nem lehet. Ezzel és sok más nehézséggel, mint a tanárhány, számolni kell s ezért nem nyelvtan nélküli nem lehet az alsó osztályban ellenni. Most tehát csak az a kérdés, milyen? A rendszeres nyelvtanra nézve az előadó okait egyenesen meglehet fordítani, mert ha van tanár, aki az analitikus nyelvtant bemagoltatja, mennyivel rosszabb lesz, ha a tudományos nyelvtannal teszi ezt? Ezért kell módszeres nyelvtan a tanuló és tanár kezébe egyaránt. Míg tehát a többi javaslatot elfogadja, a nyelvtan szükségének elezéséhez azonban, mely pedig az egész felolvasásnak sarkpontja, nem járulhat hozzá.

Dr. G u l y á s István megköszönve az érdeklődést reflektál a felolvasásokra, ragaszkodik eredeti propra-cziójához.

A tanári kör örömmel fogadja az előadó javaslatát érte köszönetét fejezi ki; minden javaslatát magáévá teszi, kivéve azt az egy pontot, mintha teljesen szükségtelen volna az alsó osztályok tanuló kezébe módszeres nyelvtan.

A kör dr. G u l y á s n a k az érdekes felolvasásért köszönetet és elismerést nyilvánítván, hozzájárult határozati javaslatának legnagyobb részéhez.

Ideiktatjuk a legfontosabbakat:

1. Az I. II. osztályban a tanítás legyen a szó igazi értelmében analitikus; a szaktanár az olvasmányok elemzésével maga vezethesse le minden nyelvtani szabályt.

2. Bizzuk a magyar nyelvtan tanítását az I. II. osztályban a leggyakorlottabb szaktanárra.

3. Kívánatos egy tanárok használatára írott tankönyv, mely magában foglalná teljes részletességgel a közepiskola I. II. osztályának tantervéhez képest, a magyar nyelv tanításának módszertanát.

A közönség köréből. *)

Kérelem a tek. városi előjáróságához.

A főtértől nem is olyan nagyon messze, az aszfalton 3—4 perc alatt ellehet odajutni akár a Kádás-utca, akár a Széchenyi-utczán, hajdanában, nem is olyan régen, a város

*) E rovatban közérdekű felszólamlásokat díjtalanul közlünk, de a felelőség a beküldőt terheli. Szerk.

kórházának neveztek az épületet, amely ellen ma úgy a körülr lakók, mint az arra járó-kelő közönség kifakad. Körülötte árok, ahová a döglött kutyákat, macskákat hányják, háta megett meg az oldalán buvó helyül a város összes csavargói berondítják, itt találkoznak és tanácskoznak, ha a nap kisüt, itt cserélnek ruhát, szemérmellenül vetkőznek és nem genirozva őket a járó-kelő közönség. Mindezeket Debreczen városában nem csak, hogy elnézik, hanem betetőzik azzal, hogy a sátoros cigányok raját, kik a járványos betegséget, meg apró jószágukat magukkal hurczolják, ide szállásolják be, a multkor éppen egy városi tisztviselővel beszélgettem aki azt mondta: "tudja kérem, elmennék oda, de félek, hogy az apró jószág a csizmam szarán is felmászik."

Mi mindnyájan akik körülötte lakunk és járunk, kerülnünk e disztelen épületnek, alázasosan eszedezünk a nemes város Tek. előjárói elé, kegyeskedjenek a város érdekében ezt a rozoga épületet minél hamarabb elpusztítani, hiszen ha ezt az épületet — mely most a járványos betegségek fészke, a piszok és rondaság központja — elhanyagolják, ez a tér lesz Debreczen büszkesége, mert akár piac-térül, akár sétatérül (befásítva közepén a szinkörrel) meglepő impozáns tér lesz.

A cigányokat el lehet helyezni valahol a járvány kórház körül, a csavargó uraságok meg maguktól elhúzódnak, ha nem lesz olyan jó buvó helyük.

Tisztelettel:
Többen.

CSARNOK.

Fekete karikák.

Irta: Kóbor Tamás.

I.

A hogy elurramtam mellettük, még hallottam, mint sugja oda a társának:

— Szép leány volna, kár hogy a szemei olyan mélyen beestek.

Azóta nehezen megy a munka.

Ki-kiesik kezemből a tű és félóra-hosszat bambulok a tükörbe. Apróra nézegetem arva arcomat és sirok. Szép leány volna! Tehát nem vagyok az. — És hiábavaló minden ábrándozás, vágyakozás, meddő álom marad a szép kép, melyet éjjel-nappal magam elé hazudtam.

Csunya vagyok. Tudhattam volna, tudtam is, hogy nem vagyok többé szép. Olykor elfogott a csüggedés és kérdeztem magamban: "Ugyan, hogy szeretne ő meg téged! Nézd az arczképedet, mely csak három évvel ezelőtt készült és nézd magadat. Akkor valóban szép voltál, Őde piros orczáidhoz szépen illett a sűrű szőke haj és kék szemgödör tágra nyitva, kedvesen tekintettek a világba. Most aszott, görnyedt a tested, arczodon kimerednek a csontok, ólmos sapatdság sir le a rendes bőr-ről és mélyre beestett szemeidet két kísérteties fekete karika övedzi. Rut vagy, csuf vagy, túlélted saját magadat, beleölted ifjuságot, szépséged, üdéségedet a munkába s ezzel a sorvadó testtel nincs többé jogod szeretni, nem lehet reményed a viszontszerelmhez."

Tudtam, tudtam és mégis lesújtott, hogy ő is tudja. Neki, éppen neki nem volna szabad tudnia. Hiszen ha akarná úgy ahogy én akarom, szépek tarthatna most is. Ugyanaz a tükör, mely most vérig lealáz, föl is emelt gyakran. Így lekonyult fővel, mélyen fekvő szemeimet kissé fölfelé irányítva, ajkaimat felig megnyitva és a lámpát úgy téve ide, hogy fénye teljesen arczomba hulljon, olyan szépek, olyan érdekesnek tűntem föl magamnak! És gondoltam, hogy ebből a révedező, szenvedő arczból kiolvashatja majd a munka nemesítő martiromságát, a becsület dicsőfényét és izzó, vonagló lelkem titkos epedését, mélyen érzett győtrő szerelmét.

Vég, vége most miudennek. Ő vigan csevegve jár a barátjaival és nem tudja, hogy könnyű szavával megsemmisítette egész világomat: Széttépte álmaimat s megölte a valómat. Ezt a tüt, mely hűséges virrasztótársam,

barátom, fénntartóm volt, gyűlölettel dobom el magamtól. Megcsaltál, álnok voltál, uszorás vagy! Nem a számtalan álmatlan éjszaka fejében, nem két kezem becsületes munkájáért adtál kenyeret, hanem véremért, testemért, lelkemért. Midőn életemet fénntartottad, uszora-kamatnak levontad belőle a nagyobbik, becsesebb részét. S most itt ülök a szegény, kifosztott áldozat és késő bánatomban csak kaczaghatok dőre végemen. Buta, tudatlan, könnyenhiwó teremtes, úgy kell neked. Magasztos, szép dolgoknak tartottad megoldozni becsülettel az életért, hőstettet, istennek és embereknek tetsző cselekedetet láttál munkádban, pedig ez nem volt más, mint nyomorúságos, röghöz tapadt vergődés a kenyérért, nem szebb és nem dicsőbb, mint a féreg rágcsgálása a faleveleken, mint a fecske kőza vadászata egy eltévedt pillangóra.

Ugy, úgy kell neked, aki olyan nagyon éhes a kenyérre, az veszszen szomjan szerelmében.

II.

Szegény kis fuksziám! Sötétes, lépcső-házra nyíló ablakban tartogattak, ahol soha nem érhet verőfény. Mégis türelmes vagy, jó vagy és faka-ztasz szemomra néhány piros virágot. Apollak, öntözlek, szeretlek és letépem virágaidat.

Vasárnap van, ez ismét egy bimbódba kerül. Ide tüzlek az én, beteges, szőke hajamba, hadd lássák meg rajtam is, hogy nyár van.

De ah! — —

Légy áldva kedves kis fukszia, ezerszer áldva. Egyszerre csak egész virágos kert nyílt a szivemben, érzem, hogy fiatal vagyok, érzem, hogy szép vagyok s mint olvad fel ereimben a vér. A mint letéptem a virágot, kiejtettem a kezemből. Lehullott a lépcsőre és én ijedten hajoltam utána. És ekkor láttam őt ott állni a lépcső fokán, az én fuksziám éppen lábai előtt hevert. Eppen úgy, a hogy én elébe hullanék, ha követelhetném szivem szivem vágyát. Mosolyogva és olyan barátságosan tekintett föl hozzám, aztán lehajolt a virágért, fölemelte és megpörgötte a szárát keztüis ujjai között.

— Nem tarthatnám-e meg? — Kérdezte szives benső hangon s én éreztem, mint tódul szivemből arczomba a vér. Námán intettem igent és futottam el az ablaktól. Pedig piros volt az arczom és piros arczal nem lehetek csunya.

Folyt köv.

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 74. Bérlet 59.

Kedden, 1897. december hó 14-én

Az idegen nő

Szinmű 5 felvonásban. Irta: ifj. Dumas S. fordította: Teleky.

S Z E M É L Y E K :

De Septmonts hg.	Vidor Dezső
Maariceau	Fenyéri
Remonin	Szatmáry Á.
Gérard	Tanay Frigyes
Clarckson	Komjáthy
Clarcksonné	Komjáthy
Katalin, hercegné	Halmi Margit
De Rumiéres marquise	F. Csigaházy
De Bernecourt	Püspöky Imre
Celmeron	Bartha
Deshaltds vid.	Szentes János
Calmeonné	Cserényi Adél
Szolga a hercegnél	Nagy József
Szolga, Clarcksonnál	Makray Dénes

Holnapután szerdán, ddecz. 15-én

előszőr

Katona dolog.

Francia vigjáték.

Nyílt-tér.

Selyem damasztok 65 krtól 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér szines Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, koczkázott, mintázott, damaszt s. a. t. (mint egy 140 különböző minőség 2000 szín és mintázatban s. a. t.) a megrendelt árukat postabér és vámmentesen házhoz szállítva, valamint mintákat postafordultával küldik **Henneberg G. (cs. és k. udvari szállító) selyemgyárai Zürichben.** Svájczla címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. 5.

Karácsonyi ajándékul:

1 blousra 4 mtr. selyem 1.08

1 ruhára 6 „ ^{dupla széles} _{posztó} 1.—

Egyes ruhákra finom maradékok

félárban.

Kendők, kötények, keztüük.

Női kézimunkák

nagy választékban

Boros Testvérek

DEBRECZEN, Kossuth-utca 3. sz.

A legszebb ajándékok

megérkeztek és
dus választékban
kaphatók

Löfkovits Arthur

órás, ékszerész
és vésnök

műtermében

Debreczen,

Főpiacz.

Iszákosság elleni gyógyszer

antikohol thea

az, mely örökre meggyógyít, kipróbált legjobb szer.

Legbiztosabb hatás biztosítva.

Hatása tudtonkivüli, egészséges és gyomorerősítő.

Egyedüli szétküldés:

PH WENCK, Worms a Rh.

Csomagonként 10 márka franko utánvétél.

Rendkívüli árleszállítás.
Csakis 1897. december 31-éig
érvényben.
Ifj. Kovács S.
czégnél

Kossuth-utca 1-ső tkpénztár épület

	Ezelőtt.	Most.
Férfi czipők párja	3.50	2.40
» » »	4.—	2.75
» » »	4.40	3.—
» » »	5.—	3.25
» » »	5.50	3.75
Női czipők párja	3.65	2.50
» » »	4.—	2.75
» » »	4.50	3.—
» » »	5.—	3.25
» » »	5.50	3.50
Gyermek czipők párja	1.75	1.—
» » »	2.—	1.30
» » »	2.25	1.50
» » »	2.50	1.65
» » »	2.75	1.80
» » »	3.—	2.—

Téli bélelt Jäger alsó ingek
drbja 55, 60, 65, 75, 85 kr.

Téli bélelt Jäger nadrágok
ugyanily árakban.

Félselyem esőernyők

drbja 1.20, 1.50, 1.80, 2.— frt.

egész selyem 3.—, 3.50, 4.— frt.

Férfi ingek sima elővel

drbja 1.— 1.20 kr. egész finom 1.50 kr.

12 pár manchetta 5-szörös 3.60 kr.
12 drb. galler » 1.90 »

Téli kötött keztyük férfi és női
párja 25, 30, 35, 40, 50, 60 kr.

Férfi harisnya párja 15, 20, 25, 30 kr.
Lábravaló drbja 60, 70, 80, 90 kr.

Bőrkeztyük minden színben
női és férfi párja 1 frt.

Rumburgi vászon 30rőf. Ezelőtt 12 frt. Most 7 frt.

Creász vászon » 14 » » 8 »

Férfi sapkák, kalapok
bámulatos olcsó árakban.

Zsebkendők hölgyek részére

francia batiszt 12 drb. Ezelőtt 3 frt. Most 1.40 kr.
Ugyanaz vászonba » 4 » » 2.— frt.

Gyermek játékok és disztárgyak
óriási választékban

beszerzési árból 35% engedmény.

Szappanok, fésűk, kefék, illatszerek, pénz-
tárczák, uti bőröndök, nyakkendők stb.

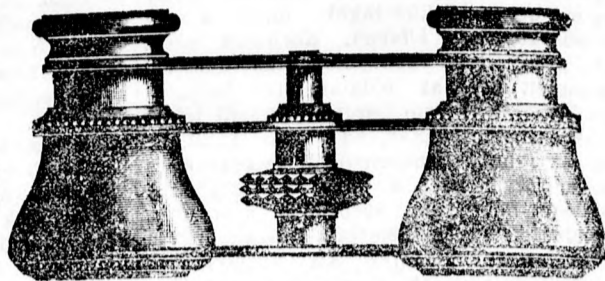
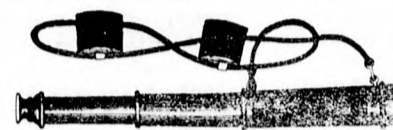
itt fel nem sorolt cikkek

bámulatos olcsó árakban

beszerezhetők.

Karácsonyi és ujévi
ajándékok!
Színházi látcsövek

gyöngyház elefántcsont, bőrfogalatban.

Katonai, vadász és táborig látcsövek leg-
finomabb színtelenített üvegekkel. Nagytitó üvegek
és göröcsövek.

Diszes kiállításu

Aneroid légsúlymérők,

terem, ablak, fürdő és maximal HÖMÉRŐK.

Szemüvegek és orrcsüptetők legfinomabb üvegekkel, ajánlja tisztelettel

FISCHER JAKAB

látészerező, DEBRECZEN, Főtér.

Mélyen leszállított árak.

Férfi és női fehérművek

Jäger ruházati cikkek
mindenfaj

harisnyák, téli keztyük
nyakkendők, esernyők, pénzszények.

Nagy választék

Jäger és színes kötő és himző

— PAMUTOK —

himző selymek

csipke, szalag és himzettészél

ÖSSZES BÉLÉS ÁRUK

és szabó kellékek.

Gyári raktár
ruha, haj és fogkefe
háztartási kefe és seprük
mindenfaj esetekben.

Fésűk, szappanok
bel- és külföldi illatszerek.

Valódi angol aczél
zsebkés, olló, beretva
és hajvágó gépek
összes fodrász kellékek.

Márton Gyula

DEBRECZEN, Bika szálloda mellett.

612 v. k. sz.
1897.

Árverési hirdetmény.

A derecskei kir. bíróságnak 6176/
1897. P. számú végzése folytán köz-
hírré tételük, miszerint Kohn S. B.
győri bej. cég részére Schlesinger Ödön
h-pályi lakostól 1429 frt 16 kr. tőke,
ennek 1896 évi aug. hó 30-ik napjától
számítandó 6% kamatai és eddig ösz-
szesen 79 frt 93 kr. perköltség erejéig
1897 évi nov. hó 11. napján bírósággal le-
foglalt és 430 frtra becsült szobabutorok
stb. ingóságok 1898 évi jan. hó 3-án
d. u. 3 órakor kezdetét veendő és H-
Pályiban alperes lakásán megtartandó
nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet
ígérőnek azonnali készpénz fizetés mel-
lett, szükség esetén becsáron alól is el-
fognak adatni.

Derecskén, 1897 évi decz. hó 7.

Oláh Géza
bírói kiküldött.

549/1897. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A derecskei kir. járásbírói bíróságnak
5686.—1897. P. sz. végzése folytán köz-
hírré tételük, miszerint Szép Sámuel
ügyvéd részére Szőke Aron és neje
derecskei lakosoktól 60 frt tőke, ennek
1895. évi december hó 31-ik napjától
számítandó 5% kamatai és eddig ösz-
szesen 30 frt 40 kr. perköltség erejéig
1897. évi október hó 16-án bírósággal le-
foglalt és 1875 frtra becsült szoba-
butorok, gazdasági eszközök stb. ingó-
ságok 1897. évi decz. hó 30-án d.
u. 2 órakor kezdetét veendő és De-
recskén alperesek lakásán megtartandó
nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet
ígérőnek azonnali készpénz fizetés mel-
lett, szükség esetén becsáron alól is el-
fognak adatni.

Derecskén, 1897. évi decz. hó 7-én.

Oláh Géza
bir. kiküldött.